

1568. taftingen der gebueren / vermooydingen der Gheftelij-
 ke / dootflagingen der Magiftraten / vertwoeftingen
 der Steden / en diufent andere quaden daer dooz te ver-
 hueden / a ja ook om vooz den konink en t'fijnder ge-
 hoorfaemheit een fulken Land te behouden. Ook niet
 hebbende gehad middel noch macht om te wederftaen
 den genen des aldaer toegekomen is / dooz den oozfa-
 ken / voozftellen en nietwoigheden / boven in 't ver-
 hael der faken van den Nederlanden vermaent / b en
 dat al met goede en oprechte meininge en begeerte van
 den konink en den Landen dienst te doene / Soo dat
 in den Perfoon / booznemen oft feiten des Admiraelis
 niet en kunnen plaetse hebben oft stadt grijpen eenigen
 van den vijf misdaden verhaelt in der feer onrechtveer-
 diget verooydelinge voozfchrijven en in hen begrijpende
 alle de punten daer hy mede belast woort / want crimen
 laefse Majestatis niet gezien en kan / daer de betichter
 niet en heeft betoefen noch kleeerlijck getoont de quade
 meininge en boos booznemen van den beschuldigden /
 noch crimen rebellionis / het en zy dat de beklager wel
 oopenlijck heb doen blijken dat de betichte eenige feitelij-
 ke wederfpannigheit gedaen hebbe tegen de Hoogheit
 en faet van den Overheere en van den Lande / (van
 allen welken punten / niet met allen tegen den Heere
 Admirael en is metter waerheit en met fondamente
 verkleert en min getoont / maer wel oopenlijck heel de
 contrarie) Mengaende ook de verferde t'fainenspan-
 ninge / verbondt / veranderen / misgrijpen en Hoog-
 heit / eest soo bezre van dat pet des soude wesen ge-
 toont / dat ook niet daer af en zy vastelijck en bescheede-
 lijck gefet oft lypzocht ; Gelyck ook niet en is van dat
 d'Admirael soude den Bondgenooten voozgestaen /
 die beschudt oft hen gunste getoont hebben ; En vooz
 soo vele het aengaet / zijn getrouwe neerstigheden / en
 overgrootte dienften gedaen te Boornik en elders / die
 gelooten wy soo wel verkleert te hebben / dat elkerlijck
 hem fal verdoondert binden / hoe dat men soo onbes-
 chaemt heeft kunnen gezien / dat men hem om fulken
 weldaden heeft beschuldigt en soo wyzet dat men in ste-
 de van grootte vergeldinge hem heeft aengedaen de
 doot.

De aen-
 bidinge
 tot bewa-
 ringe van
 des Admi-
 raelis goe-
 den name.
 p. 220.

De welke uitten redenen vooz verhaelt hem oft den
 finen niet en kan gekomen tot eenige schande oft ver-
 wijtinge / maer eer toe een onsterffelijcke eere en memo-
 rie / en behoort finen perfoon gestelt en genoemt te
 woorden onder soo vele andere grootte perfonnagien die
 om hen weldaden en byome feiten / in stede van dank-
 bare bekentnisse / hebben geboelt de vervolgingen
 hender afgunfinge / en geleden de wyetigheden der ty-
 rannen / sonder dat finen goeden name en fame daer
 dooz eenigfins gequetst oft verhoort / maer wel ver-
 heben en groot geacht kan getwoeden / Oster ook ee-
 nige quaetwillige den felven noch wilde lasteren / den
 overleden blameren / en hem vermeten te houden
 staende dat hy misdaen hadde / wy houden ons wel
 verferkt dat me Dootwoen / sijn Weduwe en Moeder/
 mitfgaders sijne andere Heeren / vrienden / maegen
 en verwanten / sijn eere soo behert hebben / dat sy in
 gemen gebreke zijn en sullen van de selve te beschud-
 den en verantwoozden vooz de keiserlijcke Majesteit en
 den State van den Rysje (dies hy een Grave en Let
 was) oft vooz t'Hoof en Kapittel van der Godden
 des Gulden Vlies (dies hy een Ridder was) oft vooz
 allen anderen Princen / Hoven en Gerechten / com-
 petente en niet fufpecte noch partijdig wesende. Voort
 bidden Wy den Almogenden God / dat hy den goeden
 konink haest wil verlichten / op dat hy eens / van hem
 jagende dese sijne quade dieners en valsche aenbyen-
 gers / mach komen ter kennisse van der waerheit der ge-
 schieder dingen en ook der getrouwer baden en oprech-
 tiger dienften / soo wel des voozfchreven Heer Admi-
 raelis / als van meer andere sijne getrouwe Vasallen en
 waerachtige dieneeren / die om hen weldaden hebben
 te lijden gehad oft noch tegenwoozdelijck lijdende zijn.

Gen. 4. De stemme dijns broeders bloet roept tot my
 van der aerden.
 Apocal. 6. Heere ghy die heilig en waerachtig zijt, hoe
 en oordeelt oft en wreekt ghy niet onse bloet, van
 den genen die op ter aerden woenen.

Hier op volghde De Belastingen opgeleit den Grave 1568.
 van Hoorne by den Procureur Generael en d'eigene
 Antwoorde des Graven van Hoorne op de ticht hem
 gedaen by den Procureur Generael, die wy hier ach-
 ter laten om dat dese twee Schriften by Bor in 't IV. boek
 p. 190. (135.) en p. 195 (139.) worden gevonden.

Extracten uitten briève by den Heeren den Prince
 van Orangien en de Graven van Egmont en Hoor-
 ne, gefonden aen den Konink in Spangien, den
 11. Meert 1563. aengaende de vreesse daer 't Lant in
 stont door den Kardinael.

H E E R E,

Wij zijn seer droebe dat wy niet langer beiden en
 kunnen van uwer Majesteit te waerschootwen
 't gene wy om beters wille lang hebben verswogen
 om totter menigvuldigheit van uwen grooten faken /
 niet te buegen het belet van deser onser vertooningen.
 Maer den merkelyken ondientit, dien ons swijgen uwer
 Majesteit ongetwijffelt mochte bybrengen en de waer-
 schijnlijke bederffnisse der faken uwer landen van her-
 waerts over / bedwongen ons 't selve niet langer te
 verbergen / maer te kinnen te geben / en uwer Ma-
 jesteit recht uite te verkleeren den oorzprouk van desen
 dangiere / d'welck ons doet verhoopen dat de selve dese
 onse waerachtige en ongepasside waerschootwinge sal
 aennemen in alre goedertierenheit en goeder bekente-
 nisse volgende den proze dien wy t'finen dienste hebben
 den welken ons doet uwer Majesteit ootmoedelijck bid-
 den ons te willen vergeben dat wy in faken van soo
 grooten gewichte / soo laet uwer Majesteit ierst over-
 schrijven / d'welck is Heere / dat de ingefetene van her-
 waert over / ja wel over vele van den geschickten / soo
 wanneer sy komen te bepeisen de grootte auctoriteit die
 de Kardinael van Granvelle heeft over de faken van
 desen landen / wel merkelyck bezwoeden / dat de maffe
 van den affaeren van hem is hangende / welke persuasie
 soo vast in den herten van uwer Majesteit Onderfaten
 van hertwaerts over / en ook van ons (d'welck wy
 uwer Majesteit niet en willen verbergen) is gewoontel/
 dat men niet en dezre verhoopen / van die enimmermeer
 te ontgeben / gebuerende zijn jegenwoozdigheit; Mits
 den welken Heere / wy sultie uwe Vasallen als uwe
 Majesteit ons kent (sonder hier te willen verhalen de
 gewilligheit daer mede wy u altijt gedient hebben) de
 selve in aller ootmoedigheit bidden / dat hem beliebe te
 overleggen hoe seere finen dienste daer aene is gelegen/
 dat tegen sulken generalen mescontentement versien
 werde. Boven dien soo mach uwe Majesteit hert wel
 verferkt houden / dat soo lange de Kardinael het on-
 derwint der affaeren van hertwaerts over hebben sal/
 uwer Majesteits faken alhier neimmermeer soo wel en
 sullen gaen / als de selve en ook wy wenschen / om dat
 hy soo seer in den haet van alle der werelt is / Mits den
 welken Heere / indien uwe Majesteit begeert 't wel-
 baren deser Landen / en de boozdernisse sijnder faken /
 mitfgaders te verhoeden alle onruste / soo bidden wy
 u anderwoerden daer in te versien. Ende en dede de aen-
 staende vreesse die ons met grooten ongelukken dreygt
 indien uwe Majesteit vertrekt daer inne remedie te stel-
 len / wy en souden ons niet verwoozdert hebben uwer
 Majesteit daerof alsoo hertelijck te schrijven ; Maer
 voozwaert Heere de sake en kan geen langer vertrek oft
 verbergen lijden / Mits den welken wy u bidden ons
 geloobe te willen geben / in dese sake die van soo grooten
 gewichte is / soo bezre wy oet verdient hebben dat
 uwe Majesteit ons eenigfins geloobe. D'welck doen-
 de sal uwe Majesteit schootwen vele grootte ongelukken
 dieer vooz oogen schijnen / d'welck de oozfak is geweest /
 dat vele van den principaelsten Heeren (last hebbende
 van Gubernemente en andere) van desen lande / heb-
 ben geraden / en seer nootelijck gebonden dat men uwer
 Majesteit het inhouden van deier vertooininge soude te
 kennen geven. En indien uwer Majesteit daerinne hy
 den voozf. wege niet en versiet / is geschapen dat de
 bederffnisse uwer Landen daer uit volgen sal. En ter
 contrarien soo bezre uwe Majesteit (soo sy hopen) bet
 geraden en redelijck bint te belieben soo belen finen
 onderdanigen en seer gewilligen dieneeren tot ruste en
 welbaren sijne lande / van alle de selve te ontpaeren
 om

p. 363.
 Numer. 4.
 Siet Bor
 I. 28. (20)
 Alle dese
 navolgen-
 de stukken
 dienen tot
 bewijs der
 voorgaen-
 der ver-
 anwoor-
 ding elk
 op 't blad
 hier na op
 de kant
 gestelt.
 Fol. 83. 84.
 85. 86. 87.
 88.

p. 364.

p. 365.

p. 366.

Fol. 93. 94.
 95. 96. 97.

1568. om eenen alleene te genuegen / hopen wy / dat 't selve quaet door uwer wijsheit eens gebetert wesende / de saken van herwaerts ober metter tijt sob goeden boozgank nemen sullen / Dat uwe Majesteit sal gewaer worden de vruchten van deser veranderinge / en de goetherticheit die wy allegader / en ook sijn Staten en ondersaten / sijn dzagende tot sijnen dienste / boozderinge en grootheit. Nadien ook wy allegader wel gepaert sijn van me Drouwe / van der welker wy ons niet en kunnen dan grootelijks beloven. En ten einde uwe Majesteit door ingeben van anderen / niet en denke / dat wy dese vertooninge sijn doende uit eenig onse eergiericheit oft om ons eigen nuttigheit ;

Fol. 76-77. p. 367. Fol. 97. 103. 104. den Rade, indien 't hem goet dunkt, want ons en dunkt niet geraden / noch booz den dienst van uwer Majesteit / noch om onser reputatiem / dat wy langer in den selven staet blijven / hebbende soo quaden genuegen van den Kardinael.

Centelikh booz 't slot van desen / soo bidden wy uwer Majesteit seer ootmoedelijk dat hem believe dese onse vertooninge in 't goede te nemen en te gelooven dat sy alleenlik komit uitten grooten puer dien wy hebben ten dienste van uwer Majesteit / en om onsen staet en eede genoeg te doene / Op dat ook uwe Majesteit ons namaels / oft daer eenig quidet af toequame / niet en soude mogen te laste leggen / dat wy 't selve niet en hadden boozkomen en gewaerschout.

Numer. 4. Extrachten uitten brieve dien de voorgenoemde Heeren aen de Koninklijke Majesteit op sijnen voorgaenden schrijven hebben gefonden den negentwintigsten Julii. 1563.

H E E R E ;

p. 368. **W** hebben met grooten verlangen / nu bier maentden verwaacht de resolutie die uwer Majesteit soude believen te nemen / en ons te ontbieden op 't gene wy tot sijnen dienste en t'onser ontlastinge der selver hadden geschreven den xi. dag van Maerte lesleden / met vaste hope dat u Majesteit daer op sulks soude letten als de sake booz de ruste / eenigheit en welbaren deser sijner Lande / is verheisschende / waer op wy onlangs hebben ontfangen den brief die uwer Majesteit heeft belieft ons te schrijven den sesten Junii / dien wy hebben getoont den anderen Heeren en Ridderen van uwer Oorden by advijse van den welken wy uwer Majesteit hadden geschreven / die hen ook als nu wederom wel hebben hier by ons willen binden om gesamender hant te betaetslagen wes wy ten dienste van uwe Majesteit behoorden daer inne te doene. Ten aensiene van den welken wy wel hadden verhoopt / Heere / breedere resolutie van de gene die uwer Majesteit heeft belieft ons te schrijven / besindere gemerkt het gewichte en de grootte van onser boozs. ierster vertooninge / de welke wel scheene te heissen een geringe / goede en rassche proibisie / mits den staet van uwen saken en landen van herwaert obere. Wel is waer dat het ons

p. 369. een sunderlinge vertroosting is, dat uwer Majesteit heeft belieft / niet alleen te bekenmen dat 't gene wy hem hadden vertoont / was spruitende uitten goeden puer en goetherticheit die wy hebben te uwen dienste / maer ook dat ghy ons groote hoope geeft van uwe landen van herwaers over korts te willen komen besoecken om beter te sien en verstaen wat daer af zy, d'welk is het geene dat wy op deser werelt meest begeeren.

Boozt / Heere / soo bezre het alleen is om 't gene dat den Kardinael van Granvelle raekt / dat en dunkt ons geen genoegsame oorzake zyn / om daerom hier te verlaten 't gene uwer Majesteit dienste meer raekt. Ook en sijn wy van geender meininge van ons soumele partije tegen hem te maken / oft in eenig proces met hem te treden / Maer hopen dat de simpele en kotte vertooninge die wy hebben geschreven / sonder ander maniere van beschuldinge genoegsame zy om uwe Majesteit te vermozwen / om te bepeifen eenig eerlijk en goet middel om te veldoene der rechtveerdiger klachten van uwen ootmoedigen ondersaten ; stellende dese personagie andersins te werke, daer hy na sijnen roep en professie meer vruchten soude mogen doen. Het is

p. 370. waer / Heere / dat uwe Majesteit te rechte ons schrijft

dat ghy niet getwoon en zift hemanden van uwen dien- 1568. ners sonder redene te beswaren : Maer wy bidden uwer Majesteit te willen merken / dat hier niet en wordt gehandelt van den Kardinael te beswaren, maer meer van hem te ontlasten, ja van eenen last, den welken hem niet alleene en is extraordinaris en ombequame, maer ook in sijnen handen niet langere en kan blijven sonder groote vreesse van onrusten en inconvenienten. Ende en is niet van noode breeder de redenen te verhalen / nadien 't geene des wy seggen niet dan te vele elken kenlik en is. Mengaende dat uwer Majesteit heeft belieft ons te ontbieden / dat wy in onse boozgaende geen besindere oorzaken en hadden verkleert / wy bidden u Heere seer ootmoedelijk te willen gelooven / dat 't selve niet toegekomen en is wy gezeke dat wy van als doen af niet genoeg van den selven oorzaken booz handen en hadden oft dat wy niet wel en wisten dattet niet genoeg en is dat men in 't generael van eenen anderen klaegt oft hem belast / maer alsoo wy altoos gehoopt hebben en noch hopen / dat mits der experencie / die uwe Majesteit selver seet van verleden tijden te hebben van onse getrouwicheit en goetherticheit t' uwen dienste / en het betrouwen dat de selve heeft van onser goetwilligheit / van genen noode en was van boozderen thoon en bescheet. Daer by getuegt dat wy ons noit en hebben gewilt noch almoch en willen stellen als accusateurs. Soo hebben wy ons al willens berijst van de besindere oorzaken te verhalen en specificeren / oft van eenig bitterheit tegen hem te gebruiken / maer belieft uwer Majesteit tot breeder informatie daerinne

Fol. 95-96. voort te varen, ghy en sult niet dan veel te vele verstaen van den rechtveerdigen oorzaken die uwe getrouwe onderlaten hebben om sijne qualijk te vreden te wesen, en hen te beklagen. Soo vele isser af / wy hadden vele liever dat uwer Majesteit believe 't selve in 't lange te vernemen van andere niet suspecte dan van ons / en uwer Majesteit sal dan wel bezpeden dat 't niet sonder redene en is / dat 'er een soo openbare en gemeine klachte is, aengaende eenige punten en articulen alreede onder 't volk gestroeyt. En in summa al en waer daer maer de ongeschiktheit / opzake en betweerticheit / daerinne uwe landen van herwaerts ober hen tegenwoordelijk binden / 't selve geeft getuigenisse genoeg / dat sijn presencie / bewant en autoriteit hier weening sijn dienende / Alle d'welk aengesien / en ook gemerkt de kleine vruchten die wy in uwen staet van Staten sijn doende / en 't groot ongelikh en kleynachtighe die wy daer dore lijden (gelikh onse vertooninge aen hew Hoogheit gedaen en hier gebuegt / breeder begrijpt) Soo bidden wy u / Heere / seer ootmoedelijk / dat u believe goet te bindene / dat wy verhouden te komen in den Rade van Staten tot dat uwer Majesteit sal believen daer te stellen al sulken oorden als ghy booz uwen dienst en tot welbaren van den lande sult binden behoorende. Want nadien die nu sulck niet en is als ons dunkt van noode te wesen / en dat wy van obere twee jaren uwer Majesteit in 't lang hebben gewaerschout van 't geene des boozs. is / en van den redenen die ons pozen 't selve u te kennen te geven / sonder dat wy tot noch toe eenige resolutie op onse getrouwe waerschoutinge hebben kunnen gekrijgen. Soo binden wy ons toe te staen / dat wy ons in den Rade van Staten niet meer en binden (al erst dat haer Hoogheit ons diverse redenen daer tegen boozhoudt) op dat ons namaels niet en worden getoeten de inconvenienten die wy waerschijnlik booz die handt sien / en by ander lieden faute veroorzacht worden. En want wy sien dat dese swarigheit tuffen den Kardinael en ons in uwen Rade geen vruchten en doet in den saken / Soo hebben wy liever hem te wijken dan te blijven op 't gene dat ons dunkt met beter redenen eer ons dan hem toe te behooren / te meer dat ons dunkt dat uwe Majesteit sulks wel begeert / uwe Majesteit daerom biddende ons daerop u goede geliefte te ontbieden / daer en tuffchen en sullen wy niet laten ons wel te quijten (soo wy schuldig sijn booz uwen dienst) in saken van onsen Gouvernemenen en lasten / en in al 't gene me Drouwe onses advijs van doene hebben sal (volgende der affectie die wy dzagen t' uwen dienste en t' hwer Hoogheit) behalden alleenlik dat wy ons niet en binden in den Rade van Staten / tot dat uwe Majesteit daer

ander

p. 372. **W** hebben met grooten verlangen / nu bier maentden verwaacht de resolutie die uwer Majesteit soude believen te nemen / en ons te ontbieden op 't gene wy tot sijnen dienste en t'onser ontlastinge der selver hadden geschreven den xi. dag van Maerte lesleden / met vaste hope dat u Majesteit daer op sulks soude letten als de sake booz de ruste / eenigheit en welbaren deser sijner Lande / is verheisschende / waer op wy onlangs hebben ontfangen den brief die uwer Majesteit heeft belieft ons te schrijven den sesten Junii / dien wy hebben getoont den anderen Heeren en Ridderen van uwer Oorden by advijse van den welken wy uwer Majesteit hadden geschreven / die hen ook als nu wederom wel hebben hier by ons willen binden om gesamender hant te betaetslagen wes wy ten dienste van uwe Majesteit behoorden daer inne te doene. Ten aensiene van den welken wy wel hadden verhoopt / Heere / breedere resolutie van de gene die uwer Majesteit heeft belieft ons te schrijven / besindere gemerkt het gewichte en de grootte van onser boozs. ierster vertooninge / de welke wel scheene te heissen een geringe / goede en rassche proibisie / mits den staet van uwen saken en landen van herwaert obere. Wel is waer dat het ons

p. 373. een sunderlinge vertroosting is, dat uwer Majesteit heeft belieft / niet alleen te bekenmen dat 't gene wy hem hadden vertoont / was spruitende uitten goeden puer en goetherticheit die wy hebben te uwen dienste / maer ook dat ghy ons groote hoope geeft van uwe landen van herwaers over korts te willen komen besoecken om beter te sien en verstaen wat daer af zy, d'welk is het geene dat wy op deser werelt meest begeeren.

Boozt / Heere / soo bezre het alleen is om 't gene dat den Kardinael van Granvelle raekt / dat en dunkt ons geen genoegsame oorzake zyn / om daerom hier te verlaten 't gene uwer Majesteit dienste meer raekt. Ook en sijn wy van geender meininge van ons soumele partije tegen hem te maken / oft in eenig proces met hem te treden / Maer hopen dat de simpele en kotte vertooninge die wy hebben geschreven / sonder ander maniere van beschuldinge genoegsame zy om uwe Majesteit te vermozwen / om te bepeifen eenig eerlijk en goet middel om te veldoene der rechtveerdiger klachten van uwen ootmoedigen ondersaten ; stellende dese personagie andersins te werke, daer hy na sijnen roep en professie meer vruchten soude mogen doen. Het is

waer / Heere / dat uwe Majesteit te rechte ons schrijft